

не залежала від прихильності прекрасного принца, і свою кар'єру балерина будувала старанністю та працьовитістю.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, у сучасному медіа-тексті використовують такі різновиди інтертекстуальності: коментування, переказ, цитування, антропоніми та вічні образи. Коментування спонукає до обговорення певної ідеї в суспільстві, може породити дискусію. Переказ використовують у разі необхідності підтвердити власні роздуми або зацікавити читача певним твором. Цитування дає змогу не тільки звернутися до інтелектуальної підтримки, а й увести в текст емоційно-оцінювальний елемент. За умови входження художнього тексту в публіцистичний утворюються нові смислові й емоційні нашарування. Антропоніми та вічні образи допомагають лаконічно і точно охарактеризувати певну ситуацію. У разі майстерного використання цих засобів публіцистичний текст стає багатшим, виразнішим та цікавішим, але вони (засоби) можуть стати небезпечним приводом для продукування хибної інформації через неточне цитування або розуміння тексту.

Список використаної літератури

1. Андрухович Ю. Втеча до найпростіших слів / Ю. Андрухович // День. – 1998. – № 210. – 3 листоп.
2. Андрухович Ю. Свідомство про недостатність знаків / Ю. Андрухович // День. – 1997. – № 177. – 2 жовт.
3. Гудзик К. Отелло і Дездемона на пенсії / Клара Гудзик // День. – 1997. – № 134. – 1 серпня.
4. Еко У. «Месіанське начало в Марксові підказує йому справді біблійний пафос» / Умберто Еко // День. – 1998. – № 155. – 15 серп.
5. Євграфова А. О. Заголовок як явище інтертекстуальності в журналістському контексті / А. О. Євграфова // Ученые зап. Таврич. нац. ун-та им. В. И. Вернадского. – 2006. – Т. 19 (58). – С. 126–130.
6. Єщенко Т. А. Лінгвістичний аналіз тексту : навч. посіб. / Т. А. Єщенко. – К. : ВЦ «Академія», 2009. – 264 с.
7. Жиліна Л. Київська Попелюшка ... з Лозани / Людмила Жиліна // День. – 2011. – № 4–5. – 14 січ.
8. Знову бестселер? // День. – 1998. – № 104. – 15 серп.
9. Малімон Н. Берестянська Попелюшка / Наталія Малімон // День. – 2008. – № 226. – 11 груд.
10. Махун С. Сергій Кримський: «Принципи духовності ХХІ століття» / С. Махун, І. Сюдюков // День. – 2002. – № 210. – 15 листоп.
11. Панченко В. Український Дон Кіхот / Володимир Панченко // День. – 2001. – № 12. – 20 січ.
12. Попович М. Всесильне вчення зазнало краху, але його привид продовжує блукати світом / Мирослав Попович // День. – 1998. – № 155. – 15 серп.
13. Сірук М. Молодому Ромео не пощастило стати Санга Клаусом / Микола Сірук // День. – 1998. – № 104. – 5 черв.
14. Щоденник // День. – 1998. – № 161. – 26 серп.

УДК 811.161.2'373.4

І. Я. Мислива-Бунько – аспірант Волинського національного університету імені Лесі Українки

Складні слова-запозичення в сучасному газетному дискурсі як рецепція глобалізаційних процесів

*Роботу виконано на кафедрі української мови
ВНУ ім. Лесі Українки*

У статті проаналізовано будову іншомовних складних лексем, охарактеризовано способи їх творення: композицію, юкстапозицію, аббревіацію.

Ключові слова: складне слово, запозичення, мова газети, юкстапозит, аббревіатура.

Мислива-Бунько І. Я. Сложные слова-заимствования в современном газетном дискурсе как рецепция глобализационных процессов. В статье проанализирован состав иноязычных сложных лексем, охарактеризованы способы их создания: композицию, юкстапозицию, аббревиацию.

Ключевые слова: сложное слово, заимствования, речь газеты, юкстапозит, аббревиатура.

Myslyva-Bun'ko I. Ya. Compound Words-Borrowing in the Modern Newspaper Discourse as a Reception Processes of Globalization. The article reviews the composition of foreign lexemes complex in origin, describes how the creation of complex words borrowings: composition, compounding, abbreviation.

Key words: compound word, borrowing, language newspaper, yukstapozyt, acronym.

Постановка наукової проблеми та її значення. Пожвавлення міжнародних відносин України у ХХІ ст. із західним світом у сферах політики, економіки, техніки, науки, освіти, культури позначилися на поповненні українського словника запозиченнями. Відповідно, й друковані мас-медіа, будучи найбільшим кодифікатором мови, відреагували на відкритість сучасного українського суспільства перед іншими державами активним використанням іншомовних слів та основ для творення різних типів складних лексем.

Мета статті – проаналізувати способи творення складних слів-запозичень та встановити їхній склад за походженням на матеріалі газет за 2008–2010 рр.

Аналіз останніх досліджень із цієї проблеми. Продуктивність складання – способу словотвору – у мові газет, як і в сучасній українській мові загалом, учені пов'язують «із процесами інтернаціоналізації та інтелектуалізації її лексику» [3, 286–287; 4]. Чимало науковців (Б. Ажнюк, Л. Кузів, Є. Карпіловська, Д. Баранник, Л. Мацько, І. Петренко, Я. Радевич-Винницький, В. Акуленко та ін.) наголошують і на глобалізаційних явищах. За трактуванням Б. Ажнюка, глобалізація – це передусім інформаційна відкритість, а отже й інформаційна присутність чужоземних учасників комунікативного процесу. За своєю природою вона інтернаціональна, навіть космолітична [1, 48].

Запозичені складні слова та структурно-складні лексичні одиниці з іншомовними компонентами були в полі зору таких дослідників, як І. Кочан, Н. Клименко, Є. Карпіловська, О. Стишов, М. Навальна, О. Мітчук, Я. Прихода, Л. Азарова, Н. Попова, С. Климович, Л. Кислюк та ін. Попри теоретично-практичні напрацювання із цієї проблеми, зміни в державі та світі III тисячоліття, зростання ролі ЗМІ в сучасному суспільстві спонукають по-новому поглянути на це питання. Відповідно, воно досі є актуальним.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. У процесі формування глобального інформаційного простору, що спрямований на світову інтеграцію, сучасна українська мова постійно збагачується запозиченнями. А сучасний газетний дискурс, зайнявши панівну позицію в суспільстві, активно відображає, підтримує та стимулює ці процеси.

Аналіз текстів друкованих ЗМІ ХХІ ст. засвідчує інтенсифікацію словотвірних типів аббревіатур із запозиченими компонентами. Установлено, що найбільші групи утворюють деривати з препозитивними кореневими відприкметниковими морфемами. Особливо нині актуалізувалися складники грецького походження: **агро-** (агроформування, агросектор, агрофонд, агродержава, агрошанс, агрогосподарство, агроволоконно, агрохімія, агроформа, агроструктура, агробізнесмен); **авто-** ← автомобільний (автоаварія, автомоделювання, автошлях, автогібрид, автоексперт, автоколона, автостоянка, авторозведення, автомайстерня, автозлодій, автогавань, автопаркінг, автоклондайк, автолюбитель, автопригода, авторозбірка); **авто-** ← автоматичний (автосистема, автопілот); **біо-** (біосуміш, біоресурс, біомаса, біорозмаїття, біокомп'ютер, біоагресор, біобезпека, біогеохімічний, біогаз, біодизель, біоетанол, біоземлеробство); **гео-** (геофізика, геополітика); **геліо-** (геліоколектор, геліосистема, геліоенергетика); **епід-** (епідпоріг, епідситуація); **економ-** (економклас, економваріант); **еко-** (екостежка, екосистема, екомаркування, екопродукція, екокатастрофа, екоподаток, екоперлина); **електро-** (електровудка, електропроводка, електродвигун, електрообладнання, електродетонатор, електроакустичний, електрокабель, електромобілі, електропрокат, електролічильник); **енерго-** (енергозберігаючий, енергообладнання, енергозалежний, енергоблок, енергоносіє, енергоматеріал); **етно-** (етноутопія, етнотема, етнофестиваль, етнодуховний, етнокультура, етноутворення, етногенез); **євро-** (євроклуб, євростандарт, єврозона, євротертя, Євросоюз, Єврокомісія, євроінтеграція, євроціна, євроізолятор, євровання, єврозразок, євроремонт, євродизайн, єврооздоблення, євроекономіка, єврокраїна); **кіно-** (кіновершина, кінофорум, кіноканікули, кінокомпанія, кіноепопея, кіноакадемія, кінореальність, кіноспроба, кінохітмейкер, кіносередовище, кіноолімп, кіноофіс, кінодесант, кінохіт, кінострічка, кінотворчість, кіноаматор, кінобізнес, кіномісто, кіностолиця, кінопродукція, кінотрадиція, кінокар'єра, кіносценарист, кіноринок); **онко-** (онкодиспансер, онкотест, онколікарня, онкодіагноз); **політ-** (політмуж, політамбіції, політре-

форма, політтехнолог, політбюро, політрада, політринок, політоб'єднання); **теле-** (теледекада, телепередача, телеорганізм, телевариво, телестайня, телемило, телекузня, телебос, телепродукція, телекоридор, телеєфір, телеведучий, телешоу, телеменеджер, телеобличчя, телеміст, телезатитання, телеєфір, телепродукт, телеекран, телепростір, телецентр); **фото-** (фотоамастор, фотовікно, фотоматеріал, фотолітописець, фотопалітра, фотогурток, фотополування, фотожарти, фотогалерея, фотошедевр, фотосалон, фотополувальник, фотосесія, фоторадар, фотомистецтво, фотовиставка) та ін.

Не менш активно нарощують свій словотвірний потенціал аббревіатурні компоненти латинського походження: **авіа-** (авіакомпанія, авіапродукти, Державіаадміністрація, авіатаксі, авіадиспетчер, авіасполучення, авіакатастрофа, авіабомба, авіамашинобудування, авіалінія, авіанереліт, авіаспівпраця, авіаконтсруктор); **адмін-** (адмінприміщення, адмінпротокол, адмінсуд, адмінбудунок, адмінвідповідальний, адмінцентр, адмінресурс, адмінреформа, адмінкомісія, адмінплан); **аудіо-** (аудіотехніка, аудіолігвістичний, аудіосприйняття, аудіозатис, аудіоспадицина, аудіокнига, аудіодоріжка); **агіт-** (агітпродукція, агітакція); **вело-** (велопарковка, велодоріжка); **вет-** (ветлікарі, веткабінет, ветперукарня); **відео-** (відеоробота, відеотехніка, відеопрокат, відеозамальовка, відеоповтор, відеостудія, відеопродукція, відеоспостереження, відеофіксація, відеоінтим); **ген-** (гендиректор, Генконсул, генпідрядник); **інформ-** (інформогляд, інформагенція, інформкоктейль); **мед-** (медінститут, меднапаратура, медсестра, медперсонал, медзаклад, медамбулаторія); **парт-** (партфілія, партосередок, партфункціонер, парторганізація); **радіо-** (радіоведучий, радіодраматург, радіодрама, радіоі'єса, радіопередача, радіомистецтво, радіоконструювання, радіоефір, радіоклас, радіокар'єра, радіорепресії, радіозавод, радіотрибуна, радіотаксист); **радіо-** ← радіоактивний (радіопротектор, радіосміття, радіовідходи); **соц-** (соцінспектор, соціпрацівник, соціслужба, соціреалізм, соцізахист, соцідопомога); **спец-** (спецмашина, спецтабори, спецслужба, спецзвання, спецзасоби, спецпенсія, спецпідрозділ, спецкабінет, спецтехніка, спецоперація, спецреєстр, спецефекти, спецізолятор, специкола, спецустанова, спецтабличка, спецсховище, спецодяг, спецфонд); **фан-** (фан-сектор, фан-зона, фан-група); **фін-** (фінустанова, фінпідтримка, фінвідділ) та ін. Пор.: «Хворого негайно огляне лікар, і його помістять у **спецізолятор**» (Високий замок. – 2009. – 28 квітня); «У команди, яка прийшла до влади, гадаю, будуть більш важливі та нагальні справи, аніж телевізійні чи **радіорепресії**» (Високий замок. – 2009. – 18 лют.); «У Києві на сміттєспалювальному заводі “Енергія” виявили сміттєсвоз, який перевозив **радіосміття**» (Вісник+К. – 2009. – 9 груд.).

Кількісно невеликі групи утворюють складноскорочені слова зі складниками: 1) французького походження: **тур-** (туроператор, тургрупа), **порно-** (порнофільм, порноділки), **арт-** (арт-продюсер, арт-екран, арт-кафе, арт-вечір, арт-ферма, арт-деко, арт-інституція, арт-простір, арт-шоу); 2) англійського: **поп-** (поп-виконавець, поп-співак, поп-король, поп-діва, поп-музика), **фольк-** (фольк-поп-ритм, фольк-музика, фольк-фестиваль, фольк-гурт), **спорт-** (спортмагазин, спортмайданчик, спортцентр, спортз'їзди).

Цікаво, що в газетних текстах натрапляємо на деривати з комбінованими аброморфемами: поєднання усічень грецького і латинського походження – **телерадіо-** (телерадіоефір, телерадіомовлення, телерадіосвіт), **агрохім-** (агрохімоб'єднання); латинського і грецького – **спецавто-** (спецавтомашина); французького і латинського – **турінфо-** (турінфоцентр).

Слід наголосити на тому, що подібні аббревіатури із запозиченими кореневими морфемами зазвичай творяться або зі словосполучень, або аналогічно до готових у мові словотвірних моделей-вразків.

Мовна практика сучасної української преси засвідчує продуктивність такого способу словотворення, як юкстапозиція. Завдяки екстралінгвальним чинникам (економічно-політичним та культурно-освітнім зв'язкам між народами) цілком виправданим є зростання чисельності складених слів із запозиченими компонентами. Напр.: «ФФУ попередньо домовилися про **спаринг-матчі** збірної України у 2010 році» (Експрес. – 2009. – 24 груд.); «Армані відкрив **інтернет-бутик**» (Відомості.ua. – 2007. – 4 жовт.); «Споживчий **ІТ-ринок** – у перспективі» (День. – 2008. – 1 листоп.); «**Бєбі-бум** у Верховній Раді» (Волинь-нова. – 2008. – 9 лют.); «Позірно **медіа-ринок** Львова виглядає доволі насиченим. Рейтинг газет очолює “Експрес”» (День. – 2008. – 26 верес.); «Україна нарешилі розрахувалася за російський газ, а Прем'єр-міністри почали реалізовувати спільні **проекти-**

«фантоми»» (Україна молода. – 2008. – 30 квіт.); «А ще краще скористатися спеціальною серією «колд-кремів», що призначені саме для такої погоди» (Експрес. – 2009. – 24 груд.); «Американські медіамагнати звернулися до інтернет-велета Google з проханням позбутися видань-«паразитів» (Урядовий кур'єр. – 2009. – 23 квіт.). Посилення продукування цього типу складних слів зумовлене, на нашу думку, впливом англійської та німецької мов, для яких такі способи словотвору є знаковими та визначальними.

Розглянемо найпоширеніші юкстапозити з іншомовними компонентами.

Через об'єктивні причини левову частку становлять слова, у яких поєднано два складники англійського походження: *поп-корн, гей-радар, покер-клуб, скетч-шоу, шоу-бізнес, секонд-хенд, мас-медіа, бармен, бізнес-леді, спайдермен, піп-шоу, топ-менеджер, ньюз-рум, камбеки, онлайн-шопінг, веб-сайт, бебі-бум, експрес-каное, топ-європейський, ролер-спорт, ноу-хау, бой-френд, секс-шоп, бізнес-консалтинг, бізнес-клас, топ-спікер, спортсмен-фріфайтер, ска-панк, ска-джаз, ска-кор, веб-сервер, чемпіон-рекордсмен, бізнес-легенда, хостинг-провайдер, ньюсмейкер, реп-леді, фаст-фуд, реггі-рок, стрітбол, скейт-парк*. Напр.: «... перегони у найпрестижнішому класі автомобілів кожного сезону насичують міжнародний інформаційний простір скандалами та «камбеками» (від англійського *come back* – повернутися)» (Високий замок. 2011. – 7 лют.).

Численну групу становлять складені лексеми, у котрих перший компонент англійського походження, а другий – запозичений з інших мов (або ж навпаки):

а) англійське + латинське (*сайт-дублікат, спортсмен-ветеран, екстремал-велосипедист, боксер-професіонал, бізнес-процес, імідж-проект, рок-композиція, онлайн-аукціон, бізнес-структура, піар-спеціаліст, тренер-інструктор, спортсмен-школяр, веб-камера, ска-музика, панк-музика, рейв-музика, джангл-музика*), напр.: «Вианували *спортсменів-школярів* і тренерів» (заголовок) (Освіта України. – 2009. – 20 січ.); б) англійське + французьке (*допінг-скандал, допінг-контроль, інтернет-казино, секс-індустрія, рок-балада, бебі-естафета, топ-модель, кіндер-сюрприз, спортсмени-журналісти, бізнес-еліта*), напр.: «Цьогорічну парламентську *бебі-естафету* розпочали колеги Бондаренко і Горіної по фракції Олена Лукаш та Григорій Ілляшов...» (Високий замок. – 2010. – 27 лип.); в) англійське + грецьке (*бізнес-псевдонім, експрес-аналіз, СМС-патріотизм, інтернет-система, інтернет-технологія, бізнес-ідея*), напр.: «*Експрес-аналіз, проведений у машині ДАІ, підтвердив факт наявності алкоголю в крові*» (Голос України. – 2009. – 13 січ.); г) англійське + італійське (*мітинг-концерт, онлайн-канал, інтернет-канал*); ґ) англійське + німецьке (*WEB-портал, бізнес-група, бізнес-турнір, інтернет-поліклініка*); д) англійське + польське (*інтернет-ринок, хіп-хоп-штука*); е) латинське + англійське (*медіа-кілер, медіа-тренер, міністр-бізнесмен*); є) французьке + англійське (*маски-шоу*); ж) грецьке + англійське (*піро-шоу*).

Активно функціонують у газетних текстах латинізми на зразок: *міністр-консерватор, фан-зона, препарат-імітація, препарат-копія, музей-експозиція, активіст-опозиціонер, колега-депутат, медіаактив, медіамагнат*. Із такою ж частотністю вживаються і юкстапозити французького походження: *кафе-ресторан, бал-маскарад, турист-натураліст, прес-тур, ілюзіоніст-маніпулятор, актор-імпровізатор, карт-блани*.

Для сучасної преси характерні словотвірні моделі складених слів, утворені поєднанням основ запозичених із латинської та французької мов (і навпаки): *медіа-бомонд, експедиція-плєнер, конкурс-сюрприз, медіа-ресурс, адвокат-мільйонер, колега-журналіст, медіа-партнер, команда-конкурент, інженер-механік, експерт-модератор*. Пор.: «*Експедицію-плєнер* лісами Волині й Волинського Полісся організували управління лісового та мисливського господарства і молодіжна громадська організація...» (Волинь-нова. – 2010. – 23 лют.) чи «...досвідчені *експерти-модератори* презентували головні пропозиції до ініціатив, які повинні виходити від депутатів у сфері освіти, охорони здоров'я» (Луцький замок. – 2010. – 9 груд.).

Зрідка фіксуємо в газетному контексті польсько-грецькі (*пани-олігархи, пампух-гігант*), польсько-французькі (*шпигун-аматор*), німецько-французькі (*перукар-модельєр, штрих-код, університет-партнер*), латинсько-грецькі (*експерт-психіатр*), тюрксько-латинські деривати (*хабарник-мільйонер*).

Порівняно з аббревіатурами та юкстапозитами, незначну кількість у мовленні сучасних українських друкованих мас-медіа становлять лексеми, утворені основокладанням. До них зараховуємо: поєднання англійської та грецької основ (*спортивно-технічний, піарофобія*), грецької та англійської (*політично-бізнесовий, політично-шоу-бізнесовий*), англійської і латинської (*сексифікат*), латинської

і грецької (національно-демократичний, соціально-психологічний, фінансово-олігархічний, соціально-економічний), турецької та англійської (нафтобакеи), грецької, французької та англійської (політично-естрадно-спортивний), двох латинських (інформаційно-консультаційний) або двох грецьких (стадіонотерапія). Пор.: «Щороку данські 12–16-літні школярі добровільно беруть участь у “Тижні сексу”. Його учасники отримують дидактичні матеріали, пишуть реферати, а наприкінці курсу їх нагороджують ... “сексифікатом”» (Експрес. – 2010. – 24 черв.); «Спортивно-технічний клуб “Волинь-карт” презентував спортивний автомобіль, зроблений власними силами» (Експрес. – 2010. – 21 жовт.).

Таке істотне зростання кількості запозичених твірних слів-основ, які позначають важливі реалії та поняття певної історичної доби, приводить до появи так званих ключових слів [2, 98]. Вони «виявляють підвищений словотвірний потенціал, сприяють розширенню словотвірних парадигм і гнізд» [2, 98]. Можемо виділити такі центральні слова-основи: *інтернет*, *піар/PR*, *євро-*, *SMS/СМС*, *бізнес*, *секс*, *нарко-*, *арт-*, від яких утворено розгалужені групи похідних: *інтернет* – *інтернет-бутик*, *інтернет-сторінка*, *інтернет-адреса*, *інтернет-видання*, *інтернет-форум*, *інтернет-система*, *інтернет-шоу*, *інтернет-клуб*, *інтернет-сервер*, *інтернет-казино*; *євро-* – *Єврокубок*, *євротурнір*, *євротертя*, *єврокухня*, *євроінтеграція*, *євровалюта*, *євроформа*, *єв्रोstadіон*, *Євросоюз*, *євроатлантичний*, *єврокомісар*, *євроглибинка*, *євросадиба*, *європротокол*, *єврокамера*; *арт-* – *арт-критик*, *арт-задум*, *арт-об'єкт*, *арт-акція*, *арт-проект*, *арт-фігури*, *арт-ферма*; *піар* – *піар-технологія*, *піар-хід*, *піар-агенція*, *піар-акція*, *самопіар*, *парофобія*, *піар-спеціаліст*, *піар-кампанія*, *PR-дійство*, *PR-ліга*, *піар-прорив*; *бізнес* – *бізнес-нерухомість*, *бізнес-середовище*, *бізнес-проект*, *бізнес-суперечка*, *бізнес-розрахунок*, *бізнес-партнер*, *бізнес-група*, *бізнес-турнір*, *бізнес-легенда*; *секс* – *секс-туризм*, *секс-символ*, *секс-відео*, *секс-діва*, *секс-індустрія*, *секс-шоп*, *секс-скандал*, *сексифікат*, *оп-ліне-секс*; *нарко-* – *наркозасіб*, *наркоділок*, *наркоторговець*, *наркокартель*, *наркоканал*, *наркобізнес*, *наркодилер*, *наркокур'єр*, *нарколабораторія*, *наркоречовина*, *наркоспонсор*, *наркоборець*, *наркозалежний*, *наркозамінник*, *наркозбудувачі* та ін.

Популярною серед мовців стала аббревіатурна основа *VIP/vip/ВІП*, котра нарощує свій словотвірний потенціал та розширює лексико-семантичне поле: *VIP-гість*, *VIP-персона*, *VIP-діти*, *VIP-одруження*, *VIP-медичина*, *VIP-програма*, *VIP-ложі*, *VIP-клас*, *VIP-агітатор*, *ВІП-зона*, *vip-парафіянин*. Ця твірна лексема стала не просто модним виразом, а й маркером нової ментальності сучасного покоління: «Бал-маскарад для *VIP-дітей* (заголовок). У Києві влаштували свято для дітей українських знаменитостей» (Високий замок. – 2009. – 9 груд.); «Відомий тенор <...> сказав: “Я задоволений результатами виборів, адже долучився до перемоги Віктора Федоровича як *VIP-агітатор*...”» (Високий замок. – 2010. – 18 лютого); «Якщо учасники недавньої протестної акції гудками сигналізували, що їх «дістали всі», то сумнозвісний *vip-парафіянин* не менш сумнозвісного «патріарха» «Посольства Божого» Леонід Черновецький умудрився дістати всіх» (Голос України. – 2009. – 12 лютого).

Попри тотальне запозичення слів останнім часом у сучасному газетному дискурсі простежується інтенсифікація явища гібридизації – творення складних слів поєднанням запозиченої та питомої основ.

Нарощує свій потенціал словотвірна модель англійське + українське слово (чи навпаки): *D'n'B-зірка*, *d'n'b-виконавець*, *онлайн-посиденьки*, *онлайн-вечеря*, *бізнес-гра*, *rep-виконавець*, *онлайн-спілкування*, *піар-прорив*, *міста-аутсайтери*, *багатій-спонсор*, *інтернет-зв'язок*, *чоловік-бізнесмен*, *бій-спаринг*, *продавець-менеджер*, *top-n'ятірка*, *книга-дайджест*, *онлайн-цвинтар*, *інтернет-опитування*, *спортсмени-колосовці*, *чоловік-продюсер*, *шеф-чоловік*, *бізнесмен-невидимка*, *рейд-перевірка*, *бізнес-оточення*, *зернотрейдер*. Напр.: «У логопедичній групі затитую виховательку: “Як вам *шеф-чоловік*?”» (Високий замок. – 2010. – 18 лют.); «Любов Прищепя – одна з чотирьох журналістів, які представили Херсонщину у першій в Україні книзі-дайджесті під назвою “В епіцентрі подій – журналіст”» (Сільські вісті. – 2010. – 23 лют.).

Не менш активно до питомих слів приєднуються латинські та грецькі компоненти: *форум-нарада*, *спеціаліст-перекладач*, *країна-кредитор*, *Янукович-президент*, *горе-диктатор*, *депутат-нашоукраїнець*, *колега-однодумець*, *рослина-агресор*, *дитина-інвалід*, *інвалід-спинальний*, *батьки-*

президенти, депутат-збоченець, міністр-жінка, міжнародно-поліцейський, депутат-чоловік, учений-селекціонер, соціально-правовий, адміністративно-побутовий, владоопозиція, вітрогенератор, вірусомети; ентузіаст-викладач, марафонець-пішохід, ентузіаст-пошуковець, жінка-хірург, політик-підприємець, гімнастка-першорозрядниця, олігарх-регіонал, можновладці-олігархи, жінка-політик, піротехнік-любитель, горе-піротехнік, монополісти-молокозаводи, громадсько-політичний, трудо-терапія, книгоманія, ігроманія.

Нерідко журналісти творять складні слова способом поєднання французької та української основ: інженер-дорожник, діти-садисти, компанія-продавець, арбітр-жінка, компанія-судновласник, людина-скандал, віртуоз-шабліст, городник-аматор, кролівник-аматор, горе-комерсант, гала-вистава, партнер-ровесник, дівчина-модель, чудо-тур, Ситник-організатор, організаційно-розпорядчий, багатомільярдний.

Сучасна газетна публіцистика засвідчує одиничні випадки дериватів, у структурі яких питомі такі компоненти, як: німецький (клієнти-лучани, міста-курорти, трудоволік), італійський (фірма-грабіжник, фірми-члени), тюркський (хабарник-суддя).

Видимою ознакою глобалізаційних процесів є вживання лексем з іншомовними елементами, що зберігають незмінне англійське написання (*VIP-гість, VIP-персона, food-дизайнер, offroad-їзда, Hardcore-сцена, fashion-індустрія, call-центр, jungle-клуб, WEB-сайт, WEB-сторінка, BMX-райд, ragga-музика, SWOT-аналіз, QWERTY-клавіатура*), або в газетний текст уводяться одиниці, повністю оформленні латинкою (так звані варваризми): «*Coral-castle – вельми дивна споруда: величезні ліжка, крісла-гойдалки, персонажі з дитячих казок*» (Луцький замок. – 2009. – 24 верес.); «*Для тих, хто не любить танцювати, є chill-out (відпочинкова зона) та кальян-бари*» (Високий замок. – 13 серп.); «*Face-control та dress-code вам гарантовані. У спортивному костюмі зайти у ці заклади нереально*» (Високий замок. – 2009. – 13 серп.).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, на підставі проаналізованого нами матеріалу робимо такі висновки: активність та інтенсивність творення й використання іншомовних складних слів і гібридних дериватів у мові сучасних газет є одним із виявів зростання контактів України з іншими державами в усіх сферах, процесів глобалізації та інтернаціоналізації. Кількісне збільшення окреслених лексичних одиниць у газетно-публіцистичному контексті, на нашу думку, також пов'язане з актуальністю означуваних понять, реалій в українському та світовому суспільствах. Установлено, що найчастіше складні слова-запозичення творяться способом абрєвіації та юкстапозиції. Левову частку всіх іншомовних компонентів становлять англіцизми (здебільшого їх американський варіант). Високим рівнем словотвірної продуктивності в мові сучасних українських газет відзначаються основи латинського, грецького та французького походження. У контексті демократизації та націоналізації в Україні мас-медіа засвідчують інтенсифікацію явища гібридизації.

З огляду на актуалізацію чужомовних лексем, перспективним є дослідження стилістичних функцій складних дериватів із запозиченими елементами у мовленні друкованих ЗМІ.

Список використаної літератури

1. Ажнюк Б. Мовні зміни на тлі деколонізації та глобалізації / Б. Ажнюк // Мовознавство. – 2001. – № 3. – С. 48–54.
2. Земская Е. А. Активные процессы современного словопроизведения / Е. А. Земская // Язык и культура : тез. докладов III Междунар. конф. – Киев : КГУ, 1994. – С. 97–99.
3. Клименко Н. Ф. Диференційні та інтеграційні процеси в лексичній та словотвірній сучасній українській мові / Н. Ф. Клименко // Слов'янські обрії : зб. наук. пр. / НАН України ; Укр. ком. славистики ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К. : [б. в.], 2008. – Вип. 2. – С. 286–307.
4. Клименко Н. Ф. Осново- і словоскладання у процесах номінації сучасної української мови / Н. Ф. Клименко // Укр. мова. – 2003. – № 3–4. – С. 83–105.